

Bransch i förändring

Peder Hummel har jobbat i den grafiska branschen sedan 1974 och varit VD i företaget sedan 1988.

Marknaden för tillverkning och tryck av kuvert förändras och det beror bland annat på att alltmer information skickas digitalt via Internet. Grafiskt Forum har besökt kuverttryckeriet Bording Go i Upplands Väsby norr om Stockholm. **Text & foto** Jonas Hedman jonas.hedman@textograf.com

Antalet producerade och tryckta affärskuvert minskar generellt medan kuvert för direktreklam ökar. Det innebär att den totala kuvertproduktionen inte minskat. Vi får fortfarande mycket blanketter i form av bland annat räkningar hem i brevlådan i fönsterförsedda kuvert men på sikt kommer dessa i högre grad att ersättas av e-post. Minskningen av antalet privata pappersbrev till förmån för e-brev har dock inte påverkat kuvertproduktionen nämnvärt. Däremot har till exempel ordererkännanden, som tidigare skickades med papperspost, minskat kraftigt.

Kuvert tillverkas i speciella kuvertmaskiner från ark som stansas, falsas och limmas ihop. De är oftast utan tryck till en början och köps sedan av kuverttryckerier som gör tilltryckning i offsetpressar anpassade för denna typ av tryck. Vid stora upplagor, över 200 000 ex, är det dock kostnadseffektivare att göra trycket online vid tillverkningen. Arket flexotrycks då innan det blir ett färdigt kuvert. I Sverige finns huvudsakligen tre kuverttillverkare varav Bong Ljungdahl AB i Kristianstad är störst. Utöver dem finns det 6–7 kuverttryckerier av vilka Bording Go i Upplands Väsby är ett.

KUVERT, A4 OCH BLOCKPRODUKTER ▶

Bording Go har tio anställda och är sedan 2001 ett av dotterbolagen i danska Bording A/S. Koncernen har ytterligare två tryckerier i Sverige: Götene och Pålshoda där reklam- och fyrfärgsblanketter respektive limblanketter, kortlösningar och specialproduktioner är hörnstenarna i produktionen. Kuverttrycket står för 20 procent av Bording Go:s produktion vilket innebär påtryck på standardkuvert (lagertryck). Tryck på A4-ark – brevpapper, fakturor, kontoutdrag etc – står för 40 procent. För övrigt producerar de bland annat självkopie-

Tryckaren Krister Pasanen fäster plåten i kuvertpressen.

Exempel på kuvert som Bording trycker.

rande setblanketter och limblock.

– Vi är ett närtryckeri och 80 procent av våra totalt ca 400 kunder finns i Stockholm. När det gäller kuverttryck så är vi ensamma om det inom koncernen i Sverige vilket innebär att vi också servar kunderna till Götene och Pålshoda, berättar VD, Peder Hummel.

– Precis som i den grafiska branschen i övrigt så är det hård konkurrens om jobben. Tryckkvaliteten är i stort sett lika bra överallt så det är inom kundservice, tillgänglighet och framförallt pris som möjligheterna finns. Det är en otrolig prispress på marknaden och det gäller hela tiden att vara kostnadsmedveten och effektiv.

Hummel menar att det var positivt att de blev uppköpta av den danska koncernen. Bording A/S är en grafisk sammanslutning av företag som förstär grafisk produktion. Koncernens kuvertfabrik finns i Vejle och därifrån kommer nästan samtliga lagerkuvert för påtryck.

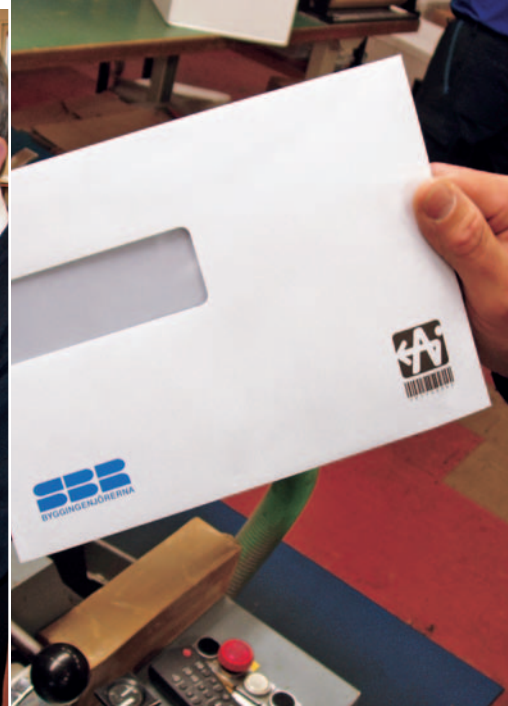
STANDARDFORMAT ▶ Kuvert finns i 10–12 olika standardformat där C4 och C5 är de vanligaste. I övrigt brukar man dela in kuvert i tre typer: fukthäftande, självhäftande och självhäftande med skyddsremsa. Bording trycker på alla tre typerna och huvudsakligen på ett vitt offsetpapper med en ytvikt på 90 eller 100 g/m². Bording har en kuvertoffsetpress av märket Winkler&Dünnebier med två färgverk som kan hantera upp till 460 mm breda kuvert (B4-format). Maskinen har en mottryckscylinder som är betydligt större än plåt cylindrarna vilket gör det möjligt att trycka på båda sidor av kuvertet vid en och samma tryckning i format upp till C4. Pressen kan trycka upp till 20 000 kuvert i timmen dubbelsidigt och sköts av en person som tar hand om både iläggaren och avläggaren. Kuverten levereras till tryck-

Kuvertpressen är en Winkler&Dünnebier. De två färgverken är staplade på varandra vilket gör att den tar väldigt lite plats.

VD Peder Hummel visar en självkopierande blankett i fyra färger.

Ett typiskt standardkuvert med fönster tryckt med två färger, i det här fallet svart och blått.

eriet i kartonger, plockas upp, trycks, läggs tillbaka i kartongerna och distribueras till kund.

– Eftersom leveranstiderna har förkortats så mycket så har vi tvingats bli effektivare i produktionen vilket är positivt.

För ett par år sedan kunde leveranstiden vara 3–4 veckor medan det idag bara är några få dagar, förklarar Peder Hummel.

– Eftersom kunderna väntar längre och längre med att lägga sin beställning så får vi problem med samordningseff-

fekterna i pressen. Vi vill trycka samma färger i så många jobb som möjligt efter varandra och inte tömma och tvätta ur färgkistorna mer än nödvändigt. Formatvariationer gör också att vi måste ställa om pressen.

Ytbehandling med kvalitet och omtanke för miljön!

SEGLAMINERING • UV-LACKERING • INPLASTNING
CERTIFIERAD ENLIGT ISO 9001 & ISO 14001

ECLIPSE LAMINAT

Mjölnarstigen 1-3 • Box 8148 • 163 08 Spånga
Tel 08-36 90 65 • Fax 08-795 52 20

FYRFÄRGSTRYCK OCH PANTONE >

Lagertryck görs så gott som alltid i två- eller fyrfärgspressar och inte sällan används Pantone-färger för till exempel företagsloggor. Fyrfärgsbilder är vanligt inom framförallt olika typer av reklamtryck. Bordings snittupplaga vid kuverttryck ligger på 5 000–6 000 ex men det händer att de har upplagor på upp till 200 000. Deras huvudmarknad finns i Stockholm men de trycker även åt kunder i Norge och Danmark.

MILJÖASPEKTEN > Bording har haft Svanenlicens men när kunderna slutade fråga efter den så slutade de betala avgiften. De jobbar dock enligt Svanenkriteriet och uppfyller alla miljömässiga krav vilket inkluderar reproavdelningen med film- och plåtkopiering eftersom de valt att vänta med att investera i en CtP.
– Svanenlicensen är märklig så till vida att först ska man satsa resurser för att uppfylla de miljömässiga kraven och

sedan betala en årlig avgift, menar Peder Hummel men poängterar att de betydligt större tryckerierna i Götene och Pålsboda har licensen.

FOCUSNOTES > Hummel tror inte att kuverttryck har framtiden för sig i och med det digitala mediets utveckling och menar att det är viktigt att titta på alternativa vägar. För tio år sedan stod blanketter för 60 procent av Bordings omsättning, idag är det 10 procent. 1988 hade företaget 26 anställda mot 10 nu.

– Det totala uttaget av tonnage papper är nu detsamma som för tio år sedan. Sedan mitten av 90-talet har marknaden dock förändrats – bland annat har användandet av blanketter förskjutits från flera ex till ett. Många använder skrivaren istället. Förädlingsgraden har generellt sett minskat radikalt på den här typen av trycksaker.

– När det gäller nya produkter så är FocusNotes något som vi började trycka

Tryckeriet startade 1969 och köptes av Götene-koncernen 1988 som i sin tur förvärvades av den danska koncernen F. E. Bording A/S 2001.

Antal anställda: 10 (varav sju i produktion)

Omsättning: 22 miljoner kr (2003)

Kunder: Ca 400: bensinbolag, finansbolag, utdatahallar etc.

Utrustning: En Winkler&Dünnebieer 212 tvåfärgs kuvertoffsetpress, tre rulloffsetpressar för blankettertryck, en arkcollator med sex liner för setblanketter och repro med filmmontering och plåt exponering.

för ett halvår sedan. Det är dubbelhäftande kom-i-håg-lappar som skräddarsys med företagets logga, etc. Vi har även andra utvecklingstankar för framtiden men de vill jag inte nämna här, avslutar Peder Hummel.

Stabil prestanda

031-58 44 90 - Anders Winther
031-58 44 96 - Kenneth Andreasson
031-58 44 97 - Roger Jansson
031-58 44 99 - Stephen James

• Valsar

Böttchers valsar är kända över hela världen för sin kvalitet och livslängd.

• Gummiduk

Böttchers långa erfarenhet av att tillverka gummi till den grafiska branschen syns numer även i vårt breda sortiment av gummiduk.

• Tvättmedel

Böttcher tvättkemi för er trygghet och ekonomi

Böttcher

Backa Bergögata 15, 422 46 Hisings Backa

Besök vår nya webbsida
www.boettcher.se